

'Relentless journey in community service'

Savali Charitable Trust

Savali Charitable Trust

602, Purushottam Niwas, Co-op.Hsg. Society, 6 Park Road, Vile-Parle (East), Mumbai – 400057

Registered as a Public Charitable Trust under Bombay Public Trust Act, 1950
Regn No.E24163

Trustees

Mr. V M Deodhar
Maj Gen (Retd) Sanjay Bhide
Dr.[Mrs]. Mohana Gadre
Mr. Shounak Gadre
Mrs. Madhavi Deodhar

Advisors

Mr. Manoj Borkar
Mr. Kiran Shingwekar
Mr. Rajesh Deodhar
Mr. Subhash Pethe

Auditors : Mr. Sudhir Sohani

B.Com, LLB, FCA, DISA [ICAI]

Bankers

Union Bank Of India
Vile Parle East Branch
Account No. : 319702010742593
IFSC Code : UBIN0531979

IDFC First Bank
Vile Parle East Branch
Account No. : 10142990749
IFSC Code : IDFB0040155

Shamrao Vithal Co-op. Bank
Vile Parle East Branch
Account No. : 101003130021290
IFSC Code : SVCB0000010

FCRA REGISTRATION NO. - 083781499

By Foreigners and Non Resident Indians only

STATE BANK OF INDIA

FCR A/c No. : 40051841275 (FCRA-Current Account)

IFSC Code : SBIN0000691

SWIFT : SBININBB 104

Address : FCRA Cell, 4th floor, State Bank Of India, New Delhi Main Branch
11, Sansad Marg, New Delhi - 110001

Registrar of Companies, Ministry Of Corporate affairs has registered the Trust
for undertaking CSR activities. Regt No CSR00001609

PAN: AAGTS6582H

Donations are eligible for deduction u/s 80G of Income Tax Act, 1961.

With the amendments to Income Tax Act, 1961 it has been obligatory on the part of the donor to furnish his/her Name, Address and PAN number to Savali Charitable Trust.

In case PAN Card number is not available, he / she should provide Aadhaar Card number.

In case of **Foreign citizens or Non-resident Indians**, they should furnish his/her PAN Card number / Passport number.

Cheque should be drawn in favour of “Savali Charitable Trust”

SAVALI'S REACH TO PEOPLE

(FY – 2023-24)

MEDICAL

Sr No	Activity	Beneficiaries
1)	Savali Medical Centre & 3 Mobile Vans	164 Villages 1,65,000 Adivasi Population
2)	Nutrition Program for 27 – Zilla Parishad Primary Schools	800 Students
3)	Financial Assistance to people for major surgeries and post surgeries	50 Patients
4)	Healthy Woman Healthy Child Program	267 Girls
5)	Special Medical Treatment to Weak Women (medication & food supplement)	681 Women
6)	Ambulance Service – 24 * 7	Total Patients – 293 Pregnant Women - 123
7)	Sanitary Pads Vending Machine and incinerator Machine & distribution of Sanitary Pads	Sanitary Pad Vending m/cs -5 Incinerator m/cs – 2 Sanitary Pads – 54,000
8)	Dental Facility at Savali Medical Centre	Total Patients – 229
9)	Ophthalmology Unit	Started from 22 nd July 2023 – Total Patients - 205
10)	X-Ray Facility	Started from 26 th January 2024 – Total Patients – 58
11)	Laboratory Testing	7403 Patients

EDUCATIONAL

Sr No	Activity	Beneficiaries
1)	IBT Program	240 Students
2)	Special Teaching for English	500 Students
3)	Adoption of Katkari boys at Kudal	65
4)	Financial Assistance for education (including Martyr's Jawan's Children)	35 Students
5)	Summer Camp	250 Children
6)	Robotic material distribution for school	100 students
7)	Science laboratory for Municipal school	240 students

SAVALI'S REACH TO PEOPLE

(FY – 2023-24)

FARMING ACTIVITY

Sr No	Activity	Beneficiaries
1)	Mogra Cultivation Farming	Members - 375 Farmers Mogra Production –2.36 Tones Mogra Sale – 87 Lakhs
2)	Organic Vegetable Farming	16 Farmers
3)	Mogra Plant distribution	7125 plants for 20 farmers
4)	Plumeria (Chapha) Plant distribution	670 plants for 7 farmers – Land covered 46 guntha
5)	Compound fencing	250 bundles for 25 farmers – Land covered 141 guntha
6)	Bio-gas plant distribution	3 farmers

WATER MANAGEMENT & FARMING

Sr No	Activity	Beneficiaries
1)	Water Management (Nal-Paani Yojana) at Kashele, Karjat	8000
2)	Drip Irrigation System	120 Farmers

SOCIAL

Sr No	Activity	Beneficiaries
1)	Relief for Poverty	20 Families
2)	Construction of Toilets for school	5 units at Peshwa School
3)	Blanket Distribution	300 families
4)	Diwali Sweet Boxes	2000 Adivasi Families
5)	Holi & Puranpoli Distribution	10,000 Puranpolis
6)	Women Empowerment	36 Women from 4 Villages
7)	Poultry for poor women of Bachat Gat	60 women

Savali Charitable Trust - Annual Report 2024

The Trustees have great pleasure in presenting the 17th Annual Report of the Savali Charitable Trust and the Audited Balance Sheet and Income and Expenditure Statement for the financial year ended on March 31, 2024, to all donors and well-wishers of Savali.

An Overview

When reviewing Savali's work over the past 17 years, the comprehensive progress made across various sectors stands out prominently. Savali has made sincere efforts towards achieving excellence in the service areas it has undertaken and has succeeded in those efforts. Whether it is the medical service started 12 years ago in a school room for just 2 hours, 2 days a week; the water supply schemes to quench the thirst of neglected tribals; the Pushpamala Producer Company initiated to stop the exploitation of hardworking farmers growing jasmine in Palghar district; or the efforts to provide work for women in various self-help groups—Savali's success in each endeavour speaks volumes.

Today, Savali has a 2200 sq. ft. well-equipped medical center at Walvanda in Jawhar Taluka. This center is complete with a pathology lab for all kinds of blood tests, dental and eye care, and modern equipment for X-rays. The affordable services provided by Savali at this medical center have received an excellent response from countless people in the surrounding 25 km area, giving us a sense of fulfilment. Over the past 9 years, the successful implementation of the scheme to provide nutritious food and medicines to 800 students in Zilla Parishad Primary schools has eradicated malnutrition in those areas.

Savali's three mobile clinics, equipped with blood testing facilities, provide all necessary services including examinations and medications to **1,65,000 tribals in 164 villages for just 20 rupees per case paper**. The progress Savali has made in the past 12 years in the medical field gives the trustees a sense of satisfaction in fulfilling social responsibilities. Additionally, this year, 50 patients received financial assistance for critical surgeries through donations. Of these, 21 patients were from rural areas and included 13 children. Detailed information is provided further. Moreover, 6 children underwent complex surgeries, securing their future lives. The details of these children are also given in following pages.

Similar to last year, the programs '**Healthy Mother Healthy Child**' and improving the health of weak women continued and showed good results. Savali always strives to improve the health of people through new initiatives. This approach has enabled Savali to make significant progress and gain the trust of donors in the medical field despite difficult circumstances.

Due to climate change, life stress, inadequate square diet and inflation, people in this area also fall victim to diseases like hypertension and diabetes, which were previously unknown to them after living in the forest for years. Continuous counselling has been necessary to inform them of the dangers of these diseases and the necessary precautions. After 12 years of challenging efforts, villagers have now been able to distinguish between witchcraft, mantra technique, local mendicants and the necessity of taking proper care and medication in case of illness. This year, Savali has undertaken a program to keep regular records and follow up on the control of hypertension and diabetes. The aim is to identify and address the causes in areas with higher disease prevalence and make the village healthy.

This year, Savali implemented a solar energy-based water supply scheme in Kashele Grampanchayat, Karjat Taluka, Raigad district. Thanks to Mahanagar Gas Ltd. for financing this scheme. Detailed information is given further. Approximately 7,000 to 8,000 people, including 50% tribals, now receive regular water supply at very low rates throughout the year, thanks to this scheme, making Savali the recipient of their blessings.

For many years, Savali has been providing nutritious food to 800 students in 27 Zilla Parishad Primary schools. Additionally, e-learning sets have been provided to some schools, sparking students' interest in studies. This year, Ms. Sonal Shah, president of the 'Inner Wheel Club of Mumbai Parleshwar, Dist. 314', Secretary Ms. Smita Lele, and their colleagues visited Savali and inspected its work. They provided an e-learning set to the Medhe school, for which the teacher and students are very grateful. They also served a full meal with sweets and snacks to the students of Medhe and

building lives, fulfilling dreams

Phansapada schools. All children had joyful and happy time. Furthermore, sports equipment such as cricket, badminton, ball, skipping ropes, and ludo-snakes and ladders were given to all 27 Primary schools, making the students very happy. Sincere thanks to Ms. Sonal Shah and her colleagues from the Inner Wheel Club of Mumbai Parleshwar for their generosity.

In the village of Vetalbambarde, Kudal Taluka, Sindhudurg district, Savali has adopted 65 Katkari school children for the last 9 years. These children are extremely brave and agile, with commendable physical abilities and sports skills. Savali aims to provide them with proper training to bring them to state and national levels in sports along with education. Now, they are being trained in Mallakhamb under the guidance of experts. Among them, Vanita Nikam was selected for the state-level handball team. Trupti Pawar, a 9th-grade student, secured the first position in a 3000-Meter run in Sindhudurg district, and Akshada Nikam, a 10th-grade student, secured the first position in hurdle racing and the second position in a 1500-Meter run in Kudal Taluka. The primary school children have also excelled in kabaddi, kho-kho, long jump, high jump, running, and handball, winning many medals. If they achieve great success in life, Savali's efforts will be worthwhile. Uday & Puja Ahir take all efforts for upkeep of these students.

For the past few years, Savali has been covering the educational expenses of children of soldiers who laid their lives in service. This program will continue. The financial assistance provided to these children is a form of national service. Major General Sanjay Bhide (Retd.) manages this responsibility. Under his guidance, Savali provides infrastructural support to the Shrimant Bajirao Peshwa Military School at Adhegaon, Solapur district, with the aim of encouraging children from poor and farming backgrounds to join the Indian Army by providing them with military education alongside regular schooling. Recently, Rohan Chavan, a student from this school, was selected for the Indian Army. Congratulations to him and the school's founder trustee, Mr. Kambli.

This year, Savali has started a pre-primary and kindergarten in English medium on an experimental basis, at the request of many farmers in the area. There are no English medium schools in this area. Although there are some in Jawhar and Vikramgad, they are unaffordable. Farmers here wish for their children to receive education in English medium. A survey is underway to understand the feasibility in this regard.

During our visit to Kudal this year, there were opportunities to visit two excellent institutions: Vidyaniketan Convent School at Kasal and the Barrister Nath Pai Educational Institute at Pinguli. These institutions are unique in their own ways. Vidyaniketan Convent School, Kasal, is an innovative school that encourages creativity beyond four walls and develops various skills in children, teaching them about Indian culture and modern technology. The students are taught concept of 'Try It'. This school continuously organizes innovative activities that nurture children's creativity, observational skills, and environmental conservation awareness. From the first grade, children learn Sanskrit, electronics, and robotics. Older students conduct robotics workshops in various schools, sharing their knowledge and becoming mature individuals. Savali has donated materials worth 4 lakhs rupees for robotics workshops to this school.

The educational work initiated after the name of Barrister Nath Pai is also astonishing. Named after the freedom fighter with staunch honesty, transparency, integrity and love for the country, this institution runs evening colleges, nursing courses, and now a 25-bed hospital to provide health services. Savali has contributed to their medical service by providing an X-ray machine. Through the medium of journalist **Shekhar Samant**, Editor of Tarun Bharat Sindhudurg, Savali gets opportunities to see such institutions and reach out to needy individual social workers as well as talented students in and around Kudal. Thanks to him for his great service.

The impact assessment exercises of Savali's medical services and the nutritious food program for 800 school students were conducted by Mr. Nikesh Ingale and Dr. Sandeep Chavan. Savali undertook evaluations from two different experts to understand impact of its work and public perception about the same. **It is satisfying that both experts not only praised Savali's schemes but also expressed that Savali implements these schemes very effectively.** They elaborated on the significance of Savali's work, explaining how any

change in its service would impact the health services for the local people if it is stopped, decreased or increased. The key findings of their report are summarized in the report.

This year, Savali was honored with a memento, commendation letter, and cheque for its excellent social service by Rajhans Pratishthan Goregaon, Barrister Nath Pai Educational Institute, and Tarun Bharat Kudal. Savali is grateful to these organizations.

Once again, Savali's regular donors, the companies and other organizations that always provide financial assistance have continued to support and some companies have increased their support and there were some new donors during the year allowing Savali to undertake many new initiatives. It is the trust and love for Savali that makes these organizations and donors to support it financially. This generosity allows Savali to reach countless needy people, lend a helping hand to meet their needs, and bring smiles to their faces, giving satisfaction to Savali's trustees and advisory committee. 'The more, the merrier' as the saying goes, enabling us to expand our scope and reach more people. Savali is grateful to all its donors.

Audited financials have been given in the following pages. Along with this, fund flow statement in concise form is also given in an easily understandable manner, for the benefit of the readers. This will give you an idea of Savali's work. Savali believes that with your cooperation, it can reach countless people.

Our Sincere Thanks

Sincere thanks to the auditors C.A. Sudhir Sohoni, C.A. Navid Roghay, and C.A. Sonali Bapat

building lives, fulfilling dreams

for providing professional help and to Vishwas Mahashabde for decorating the cover page of this report for free. Special thanks to Rahul Patwardhan, Amey Bapaye, Aparna Chaubal, Prajakta Naik, Shruti Devasthali, Avinash Shinde, Ravindra Ghatkar, Sunil Karvanje, Vaibhav Chikane, and all the staff of Savali Medical Center. Thanks to all my trustees and advisory colleagues for their support.

Savali is grateful to Dr. Ravindra Deshpande, Dr. Jayashree Deshpande, Dr. Archana Prabhu, Dr. Prajakta Talathi, Dr. Priyanka Doctor, and the entire Savali family for their unwavering support and cooperation. Without their support, Savali would not have reached its current position.

Social service is a very important part of social responsibility. Savali's trustees and advisors have always kept the objective of social duty since the inception of Savali. While doing this, there is an understanding of limitations. The helping hand of generous people like you and the love of colleagues are the treasures of Savali. With the spirit of 'Sathi Haath Badhana,' we feel you are walking hand in hand with Savali. With heartfelt requests for your continued love, affection and support I conclude this report.

**Mumbai,
May 5, 2024**

**Vinayak Deodhar
Managing Trustee**

Your Donations can

- 1 Provide square meals to Poor People.
- 2 Give nutritious supplements to children and young girls.
- 3 Help for medical & surgical treatment of patients.
- 4 Save life of infants suffering from cardiac conditions.
- 5 Assist youth for education or to start business.
- 6 Make Anaemic women healthy.
- 7 Nal Paani Scheme - Women get water at home
- 8 Help Farmers to take more crops
- 9 Be a blessing to the many needy underprivileged people of India.

**Your donations are a Million Dollar gift -
PLEASE DONATE**

building lives, fulfilling dreams

Health Services

Savali constantly strives to provide more and more medical services to the needy. This year, with a donation from well-wisher and donor Chartered Accountant Mr. Navin Mehta, a modern eye examination machine was installed, and the service started on July 22 under the supervision of ophthalmologist Dr. Rahul Kamdi every Saturday.

Terminal Technologies (I) Pvt. Ltd. and its Director Mr. Sanjay Negandhi and his brother Mr. Punit Negandhi donated an X-ray machine in memory of their father, the late Mr. Vanraj Negandhi. This service started on January 26, 2024. It was essential to have a separate room for the X-ray machine for safety reasons, and a new room was constructed. Mr. Alok Bhargava, a friend and well-wisher of Savali, covered partially the expenses. These services are highly beneficial to the local people. Valuable guidance and cooperation from Dr. Priyanka Doctor was received for both these services.

A dental clinic was opened last year. All blood tests can be done at the Pathology Laboratory at the medical center. Absence of basic infrastructure facilities is main hurdle in initiating new services. Overcoming all of such difficulties, Savali has been able to provide these services only due to the financial support of donor friends who believe in Savali's work.

This year, approximately 53,050 patients benefited from Savali's medical services. Blood tests were conducted for 7,403 people. 229 people received dental treatment, and 205 underwent eye examinations. The ambulance service benefited 293 patients, including 124 pregnant women. The department performs excellently due to the prompt and excellent service provided by doctors and staff, the high-quality medicines, and the growing trust of the tribals in Savali.

Our entire staff serves each patient with great affection and care. All the doctors and staff deserve congratulations.

Volkart Foundation Indian Trust, Tata Capital

Ltd., Terminal Technologies (I) Pvt. Ltd., Vistra ITCL India Ltd., and other companies provide financial assistance to make these services available, and we sincerely thank them.

Other Health-Related Programs

Savali constantly strives to keep the needy and neglected healthy through various camps. For many years, Savali has been battling malnutrition by providing nutritious food and medicines to 800 children in 27 Zilla Parishad Primary schools. This year, too, the **'Healthy Mother Healthy Child'** program continued. Medical examination of 2,000 girls aged 12 to 24 was conducted, revealing very low hemoglobin levels in 267 girls. These girls were given iron (1 gm) tablets, other medicines, dates, eggs, gram-jaggery, and ragi laddus based on doctors' advice. This program will continue until their first child is born and is healthy, at which point the experiment will be deemed successful.

Medical examinations of women aged 25 to 40 are conducted every year by Savali. Underweight (Anaemic) or weak women are given free medicines and supplementary food on doctors' advice. Efforts are made to increase their weight and hemoglobin levels so that they become strong. This year, out of 2,000 women, 681 were found to be underweight/weak. They were given medicines and food by Savali as per physicians' advice. Expected changes were seen in 6 months, and these women, becoming strong, have started earning along with daily chores.

In addition to financial assistance from Tata Capital Ltd., Savali also contributed from its own resources for major surgeries to 50 needy people for various surgeries. The details and information is available in this report. Of these 50 patients, 21 were from rural areas, including critical surgeries for brain, heart, kidney, bone disease, and cancer. Uterine surgeries for women were also performed, preventing future cancer risks. Information about 6 surgeries performed on rural children is provided with photographs. Timely surgeries have ensured a happy future life for these children, bringing satisfaction to Savali. Tata Capital Ltd. has been a great supporter of Savali, providing financial assistance for the past four years for this noble cause.

For the past two years, 40 poor families have been receiving monthly dry ration, and 18 children

in need receive nutritional care from Savali. Generous donors have provided monthly financial support for this scheme. During the Adhika Masa, many also donated for food distribution. Our friends Rahul Patwardhan and Amey Bapaye worked hard for this cause.

Education Services

Savali has been providing educational assistance to the needy for many years. This year, Rs. 25 lakh were given in assistance to 35 students. This includes students pursuing engineering, medical, and other professional education, as well as children of martyred soldiers. Savali supports skill-based education. Two schools in Sindhudurg are successfully running this program. Madayachiwadi Adarsh High School has become a model in Sindhudurg/Ratnagiri districts, gaining a reputation for 'educational tourism'. All teachers in this school work enthusiastically under the leadership of Mr. Deepak Samant, conducting many innovative experiments and training students. Along with agricultural education, the school cultivates various vegetables, chillies, yams, etc., and sells the produce in the market, providing students with income generation training. This year, the successful experiment of growing 'brown grass' was conducted. This grass, rich in protein, is excellent for livestock. The school will now train farmers in growing this grass, bringing them economic benefits. Systematic methods of beekeeping, coconut and areca nut processing, making various ladders and agricultural tools, and creating silver-coated paper plates and leaf bowls are taught as part of the curriculum, which are in high demand. Additionally, students make various food items—chikki, laddus, bags, decorative items, etc., and earn money by selling them at exhibitions. This year, the students prepared Diwali snacks and distributed them to elderly villagers living alone, which was highly appreciated. The aim of this education is to enable students who have completed the 10th grade to stand on their own feet and learn and earn. Teachers Deepak Samant, Ajgaonkar, Naik, Bhagwan Salunkhe, and Narayan Chendvankar guide students enthusiastically.

Similarly, at Kulkarni High School, Pangrad, teachers Praveen Jadhav and others provide practical and theoretical knowledge in subjects like engineering, home decoration, food

production, agriculture, electricity and environment. This year students gained experience in rice farming. Teachers Praveen Jadhav, Shamrao Bahiram, Anupriya Rane, and Mr. Margaj run this program.

Management of both schools believe that Savali's this skill development training program has significantly increased student numbers in their respective schools.

In the Jawhar-Vikramgad area, an English subject teaching program, successfully run with the help of Mrs. Jayashree Bhagwat, has greatly benefited students.

Summer Camp

Schools closed from May 2. The summer months bring intense heat, with temperatures reaching 40/42 degrees Celsius. To prevent children from wandering in the sun and to utilize their vacation time effectively, a summer camp was organized. 120 children from five villages participated. They gathered every afternoon for 2 hours for exercise, games, reading, writing, handicrafts, and drawing. They were also given nutritious snacks daily. Local women were appointed to teach them. The children enjoy the camp very much and come with enthusiasm every day.

Social Service

Water Supply Scheme for 8000 Tribals in Kashele, Karjat

This year, the Gram Panchayat of Kashele in Karjat Taluka, Raigad district, received nearly 3.12 Cr rupees house-to-house water project under the Jal Jeevan Mission for seven villages. The 'Har Ghar Jal' project aimed to provide water to every household. The Gram Panchayat laid new pipelines for the seven villages, installed a water filtration plant, and set up equipment to ensure a good water flow from the Pej River to Kashele village. However, the problem of irregular electricity supply and high cost thereof were unaffordable for the poor. The only effective solution was the use of solar energy. With financial

building lives, fulfilling dreams

building lives, fulfilling dreams

assistance of 51 lakhs rupees from Mahanagar Gas Ltd., Savali Charitable Trust implemented a solar-powered water scheme. Mr. Sanjay Shende, Deputy Managing Director of Mahanagar Gas Ltd., took the initiative for this scheme. Mr. Umesh Joshi's Ecosol Energy and Mr. Anil Harpude provided cooperation to complete this scheme on time.

The completion of this project will ensure water supply to all 7000-8000 villagers' homes and at very low rates due to solar power. Each village also has a 3000-liter tank, ensuring extra water during festivals or social events.

The Vikramgad/Jawhar area where Savali operates is highly underdeveloped, absence of good roads, water, and electricity. Considering the difficulties of children traveling 8/10 km to school, Savali distributed 60 bicycles to the boys and girls of 5 villages in this area, as well as to 2 schools in Kudal. Additionally, as every year, clothes, shoes, and bedding were distributed to young children.

Diwali and Holi

As every year, this year too, 800 students and 2000 families received Diwali packets with snacks, scented soaps, and oils. Local women prepared the snacks and also earned money. During the Holi festival, 10,000 puranpolis were distributed. Mrs. Leela Shirgaonkar and Mr. Vinay Sapre, as always, prepared the puranpolis. Thanks to them. Generous donations from donors support these programs.

Support for Needy Families

For the past eight years, Savali has been providing support to poor, distressed families for their livelihood and children's education. This year, financial assistance of approximately 21 lakhs rupees was given to 20 families. Many well-wishers from Savali's family donate clothes, toys, bedsheets, utensils, furniture, etc., which are distributed to tribals as needed, benefiting them greatly.

' Mumbadevi Mandir Trust' gave to Savali 150

new sarees received by them during Navratri for distribution to poor people. We are thankful to The Trustees of Mumbadevi Mandir Trust, Pokhrankar Guruji, and donors for the same.

There is also a need for school books, study books, notebooks other stationary, food etc. for Adivasi school going children.

New Donors

Savali's work is recognized by word of mouth without any publicity. Through Savali's friends and family, various companies, institutions, and individuals hear about Savali's work. This year, many new donors have come forward to donate monthly for food distribution on the occasion of the Adhika Masa for poor families or students. Many regularly provide financial support for various activities. Some old and new companies and institutions have significantly increased their annual support, and some new ones have joined. These include Mr. Lalit Mehbubani of Harness Techniques India Pvt. Ltd., Mr. G.V. Jagga Raju of IPCA Foundation, and officials of Athena Drug Delivery Solutions Pvt. Ltd. These individuals provided financial assistance to Savali for the first time. Others include Redemeco Engineering Pvt. Ltd., Mr. Sanjay and Punit Negandhi, Mr. Alok Bhargava, and the Rotary Public Charitable Trust of Mumbai Airport. In addition, regular supporters of Savali like Volkart Foundation Indian Trust, Tata Capital Ltd., Terminal Technologies (I) Pvt. Ltd., Vistra ITCL (India) Ltd., Mahanagar Gas Ltd., Nabkisan Finance Ltd., Penta Freight Pvt. Ltd. and Merck Life Sciences Pvt. Ltd. continue to provide support. Savali remains grateful to all these donors. Without their strong support, Savali could not have achieved this progress.

सावली चॅरिटेबल ट्रस्ट वार्षिक अहवाल २०२४

सावली चॅरिटेबल ट्रस्टचा १७ वा वार्षिक अहवाल आणि ३१ मार्च २०२४ रोजी संपलेल्या आर्थिक वर्षाचा लेखापरिक्षकांनी प्रमाणित केलेला ताळेबंद व उत्पन्न खर्च पत्रक सावलीच्या सर्व देणगीदारांना, हितचिंतकांना व सावलीवर मनापासून प्रेम करणार्या सर्व मित्र परिवाराला सादर करताना विश्वस्तांना खूप आनंद होत आहे.

मनोगत

सावलीच्या गेल्या १७ वर्षांतील कार्याचे सिंहावलोकन करताना प्रकर्षाने लक्षात येते ती सावलीची सर्वांगीण प्रगती. सावलीने जे सेवा क्षेत्र हाती घेतले, त्या क्षेत्रातील सेवेच्या परिपूर्णते कडे जाण्याचा मनापासून केलेला प्रयत्न आणि त्यात मिळालेले यश. १२ वर्षांपूर्वी शाळेच्या एका खोलीत आठवड्यात फक्त २ दिवस २ तास सुरु केलेली वैद्यकीय सेवा असो, दर वर्षी फेब्रुवारी पासून पाण्यासाठी वण वण भटकणाऱ्या उपेक्षित आदिवासी वा इतरांची तहान भागवण्यासाठीच्या नळ पाणी योजना असोत, मोगरा उत्पादन करणाऱ्या पालघर जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांची दलालांकडून होत असलेली पिळवणूक थांबवण्यासाठी सुरु केलेली पुष्पमळा प्रोजेक्ट्स कंपनी असो, त्या योगे मेहनत करणाऱ्या शेतकऱ्याला त्याचा श्रमाचा योग्य मोबदला मिळवून देण्याचा यशस्वी प्रयत्न, किंवा गावोगावच्या महिला बचतगटांतील महिलांना काम मिळवून देण्याचे प्रयत्न असोत, प्रत्येक आघाडी वर सावलीने मिळवलेले यश खूप काही सांगून जाते.

१२ वर्षांनंतर आज जव्हार तालुक्यातील वाळवंडा येथे सावलीचे २२०० स्क्वे. फुटांचे सुसज्ज असे मेडिकल सेंटर आहे. हे सेंटर सर्व तऱ्हेच्या रक्त तपासण्या करण्यासाठी सुसज्ज अशी पथॉलोजी लॅब,

दंतचिकित्सा, नेत्र चिकित्सा, क्ष-किरण तपासणी साठी लागणारी अद्ययावत यंत्र सामग्री, याने परिपूर्ण आहे. गरजूंना परवडणाऱ्या दरात या सेवा सावलीने आपल्या वैद्यकीय सेंटर मध्ये सुरु केल्या पासून आजू बाजूच्या २५ कि.मि. परिसरातील गावांतील असंख्य लोकांचा मिळत असलेला उत्तम प्रतिसाद कार्यपूर्तीचा आनंद देतो. गेली ९ वर्षे सातत्याने जिल्हा परिषद शाळांतील ८०० मुलांना पोषक आहार व औषधे पुरवण्याची योजना यशस्वीपणे राबवल्या मुळे आता तिथे कुपोषणाची समस्या नाही.

सावलीचे तीनही फिरते दवाखाने रक्त तपासणी यंत्रणासह सुसज्ज साधनांनी युक्त असून १६४ गावांतील १,६५,००० आदिवासींना फक्त २० रुपयात तपासणी, औषधांसह सर्व सुविधा देत आहे. मागील १२ वर्षांच्या प्रवासात सावलीची ही प्रगती सामाजिक कर्तव्यपूर्तीचे समाधान सावलीच्या विश्वस्तांना देते. याच बरोबर या वर्षीही मिळालेल्या देणग्यांतून ५० रुग्णांना गंभीर आजारांवरील शस्त्रक्रियां साठी अर्थसहाय्य केले. त्यातील २१ रुग्ण ग्रामीण भागातील आहेत, व त्यातही १३ लहान मुले आहेत. या बाबतीत सविस्तर माहिती अहवालात दिली आहे. याचबरोबर ६ बालकांवर अवघड शस्त्रक्रिया करून त्यांचे भावी आयुष्य सुखाचे करण्यासाठी मदत केल्याचे समाधान मिळाले. या मुलांची माहिती इतरत्र दिली आहे.

मागील वर्षी प्रमाणे यंदाही 'सुदृढ माता सुदृढ बालक', व अशक्त महिलांचे सबलीकरण या योजना सुरु ठेवल्या, व त्यांचे चांगले परिणाम दिसून आले.

सावली आरोग्या संबंधी नव्या उपाय योजना करून लोकांचे आरोग्य सुधारण्याचा प्रयत्न नेहमीच करत असते. या धोरणामुळेच सावली वैद्यकीय क्षेत्रात आज इतक्या कठीण परिस्थितीतही प्रगती करू शकली, आणि

building lives, fulfilling dreams

देणगीदारांचा विश्वास संपादन करू शकली.

हवामानातील बदल, जीवनातील संघर्ष, महागाईने त्रस्त झाल्यामुळे मानासिक तणाव व अपुरा चौरस आहार, या मुळे या भागातही रक्तदाब, मधुमेह, या सारख्या विकारांना लोक बळी पडत आहेत. या रोगांचे महत्व अनेक वर्षे जंगलात राहिलेल्या या मंडळींना माहीत नव्हते. त्यांना सतत सामुपदेशन करून या रोगांचे दुष्परिणाम, व त्यासाठी घ्यायला लागणारी काळजी, माहिती करून द्यावी लागते. १२ वर्षांच्या अथक परिश्रमानंतर या मंडळींना जादूटोणा, मंत्र तंत्र, झाडपाला पासून वेगळे करून आजारी पडल्यास औषधे घेणे कसे जरूरीचे आहे हे पटवण्यात यश मिळाले आहे. या वर्षी सावली ने रक्त दाब व मधुमेह या रोगांवर नियंत्रण ठेवण्यासाठी नियमित तपासणी करून व्यक्तिगत नोंदी ठेऊन त्याचा पाठपुरावा करण्याचा कार्यक्रम हाती घेतला आहे. पुढील वर्षात जिथे जास्त रोगी आढळतील, त्यामागील कारणे शोधून उपाय योजना करण्याचा व गाव निरोगी करण्याचा मानस आहे.

यंदा सावलीने रायगड जिल्ह्यातील कर्जत तालुक्यातील कशेळे गावात सौर ऊर्जा पाणी पुरवठा योजना कार्यान्वित केली. याची सविस्तर माहिती पुढे दिली आहे. जवळ जवळ ८/१० हजार लोकांना, ज्यात ५०% आदिवासी आहेत, १२ महिने अत्यंत अल्प दरात नियमित पाणी पुरवठा करण्याच्या ह्या योजनेमुळे सावली असंख्यांच्या दुव्याची मानकरी ठरली आहे.

गेली अनेक वर्षे सावली तर्फे २१ जिल्हा परिषद शाळांतील ८०० मुलांना पोषक आहार दिला जातो. याच बरोबर काही शाळांत e-learning set दिल्या मुळे मुलांना अभ्यासात गोडी निर्माण झाली. या वर्षी Inner Wheel Club of Mumbai, Parleshwar, Dist.314 च्या अध्यक्ष श्रीमती सोनल शहा, सेक्रेटरी श्रीमती स्मिता लेले व त्यांचे सहकारी यांनी सावलीला भेट

दिली, व सावलीच्या कार्याची पहाणी केली. त्यांनी मेढे येथे शाळेला e-learning सेट बसवून दिला. त्याचबरोबर मेढे व फणसपाडा शाळांतील मुलांना शिरा पुरी भाजी चे जेवण सुद्धा दिले. शिवाय सर्व २१ शाळांसाठी क्रिकेट, बॅडमींटन, बॉल, दोरीच्या उड्या, लूडो, सापशिडी, असे क्रिडा साहित्य दिले. सर्व मुले अतिशय खूश झाली. Inner Wheel Club of Mumbai, Parleshwar, श्रीमती सोनल शाह, व त्यांचे सहकारी यांचे खूप आभार.

सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील कुडाळ तालुक्यातील वेताळबंबार्डे या गावात कातकरी शाळकरी मुलांचे पालकत्व सावलीने ९ वर्षांपासून घेतले आहे. ही मुले अत्यंत धाडशी व चपळ आहेत. त्यांची शारिरिक क्षमता व क्रिडा क्षेत्रातील कौशल्य वाखाणण्यासारखे आहे. शिक्षणाबरोबरच त्यांच्यातील क्रिडा नैपुण्यात त्यांना योग्य प्रशिक्षण देऊन राज्य पातळीवर व त्यानंतर राष्ट्रीय पातळीवर नेण्याचा सावलीचा उद्देश आहे. त्यांना आता मल्लखांबाचे शिक्षण तज्ञांच्या मार्गदर्शनाखाली देण्यात येते. त्यांच्या पैकी वनिता निकम ही मुलगी हॅडबॉल खेळात राज्य पातळीवरच्या निवडी साठी घेतली होती. तसेच तृप्ती पवार ही ९वी तील विद्यार्थिनी ३००० मी. धावण्यात सिंधुदुर्ग जिल्ह्यात प्रथम क्रमांकावर आली, तर अक्षदा निकम ही १०वी तील विद्यार्थिनी कुडाळ तालुक्यात अडथळ्यांच्या शर्यतीत पहिली व १५०० मी. मध्ये दुसऱ्या क्रमांकावर आली. प्राथमिक शाळेतील मुलांनी कबड्डी, खोखो या सांघिक खेळांमध्ये, तसेच लांब उडी, उंच उडी, धावणे, हॅडबॉल, या खेळांमध्ये प्राविण्य मिळवून खूप पदके मिळविली आहेत. या सर्व मुलांची उदय व ऊजा अहिर खूप प्रेमाने काळजी घेतात, त्यांचे आभार. या मुलांना आयुष्यात मोठे यश मिळाले तर सावलीचे परिश्रम सार्थकी लागतील.

सैन्यातील वीरमरण आलेल्या जवानांच्या मुलांच्या शिक्षणाचा खर्च सावली गेली काही वर्षे करत आहे. हा

कार्यक्रम पुढे ही सुरुच राहिल. या मुलांना देण्यात येणारे आर्थिक सहाय्य ही एक प्रकारची देशसेवाच आहे. सावलीचे विश्वस्त मे.जनरल संजय भिडे(निवृत्त) ही जबाबदारी संभाळतात. त्यांच्याच मार्गदर्शनाखाली सोलापूर जिल्ह्यातील आधेगाव येथील श्रीमंत बाजीराव पेशवा सैनिक शाळेला सावली पायाभूत सुविधांसाठी अर्थसहाय्य देत असते. या शाळेचा उद्देश गरीब व शेतकरी वर्गातील मुलांना नेहमीच्या शिक्षणा बरोबरच सैनिकी शिक्षण देऊन भारतीय सैन्यात जाण्यासाठी प्रवृत्त करणे हा आहे. या शाळेतील रोहन चव्हाण या विद्यार्थ्याची नुकतीच भारतीय सैन्यात निवड झाली. तो व या शाळेचे संस्थापक विश्वस्त श्री. कांबळी अभिनंदनास पात्र आहेत.

सावलीने या वर्षी प्रायोगिक तत्वावर इंग्रजी माध्यमातील शिशू वर्ग व बालवाडी सुरु केली आहे. परिसरातील अनेक शेतकऱ्यांच्या विनंती वरून हा प्रयोग केला आहे. या भागात इंग्रजी माध्यमाची शाळा नाही. जव्हार व विक्रमगड मध्ये आहेत, पण त्या परवडणाऱ्या नाहीत. आपल्या मुलांनी इंग्रजी माध्यमातून शिक्षण घ्यावे ही इथल्या शेतकऱ्यांची इच्छा आहे. त्या दृष्टीने सर्वेक्षण सुरु आहे.

या वर्षी कुडाळ च्या भेटीत २ चांगल्या संस्थांना भेट द्यायचा योग आला. एक कुडाळ येथील 'विद्यानिकेतन कॉन्व्हेंट स्कूल' कसाल, व दुसरी पिंगुळी येथील 'बॅ. नाथ पै शैक्षणिक संस्था'. या दोन्ही संस्था वेगळ्या धाटणीच्या आहेत. कसालच्या शाळेची माहिती - 'चार भिंती पलीकडील, कल्पकतेला वाव देणारे व मुलांमध्ये विविध कौशल्य विकसित करणारे अभ्यासक्रम, पर्यावरण पूरक, भारतीय संस्कृतीचे धडे देणारी अत्याधुनिक तंत्रज्ञानाने परिपूर्ण अशी एक आगळी वेगळी विद्यानिकेतन कॉन्व्हेंट स्कूल', सिंधुदुर्ग कसाल येथे कार्यरत आहे. ही शाळा सतत, नाविन्य पूर्ण उपक्रमांचे

आयोजन करत असते जेणेकरून मुलांच्या कल्पकतेला, प्रयोगशीलतेला वाव मिळेल. त्यांची निरिक्षण शक्ती, चौकस बुद्धी वाढेल व त्यांच्या मध्ये पर्यावरण संवर्धन व संरक्षणाची भावना जागृत होईल. त्यांच्यामधील प्रयोगशीलता, निरिक्षण क्षमता वाढावी याकरता 'करून पहा' ही संकल्पना राबवण्यात येते. १ली पासूनच मुले संस्कृत, इलेक्ट्रॉनिक्स, रोबोटिक्स, चे ज्ञान घेत आहेत. त्यातूनच ५वी ते १०वी ची मुले विविध शाळांमधून रोबोटिक्स कार्यशाळा घेत आपल्या ज्ञानाचा इतरांना लाभ करून देत स्वतः परिपक्व होत आहेत.'

या शाळेला सावलीने रोबोटिक्स कार्यशाळेसाठी ४ लाख रु. चे साहित्य दिले.

बॅ. नाथ पै यांच्या नावाने सुरु झालेल्या शैक्षणिक संस्थेचे कार्य सुद्धा अचंबित करणारे आहे. स्वातंत्र्य सेनानी, प्रामाणिक, पारदर्शक आणि देशाबद्दलची प्रखर निष्ठा व प्रेम असलेले तडफदार व्यक्तिमत्त्व बॅ नाथ पै यांच्या नावाने सुरु केलेल्या या संस्थेतर्फे कॉलेज, रात्रीचे कॉलेज, नर्सिंग कोर्स, चालवले जातात. आता शिक्षणाबरोबरच आरोग्य सेवा देण्यासाठी त्यांनी २५ खाटांचे हॉस्पिटल सुरु केले आहे. सावलीने त्यांच्या या वैद्यकीय सेवेत सहभाग हवा म्हणून क्ष-किरण यंत्र घेऊन दिले.

तरुण भारत, सिंधुदुर्ग, चे संपादक पत्रकार **श्री. शेखर सामंत** यांच्या माध्यमातून या संस्था पहाण्याचा व कुडाळ मधील गरजूंपर्यंत पोचण्याची संधी सावलीला मिळते. त्यांना धन्यवाद.

सावलीच्या वैद्यकीय सेवा, व ८०० शालेय विद्यार्थ्यांना देण्यात येणारा पोषक आहार या योजनांचे 'impact assessment exercise' श्री. निकेश इंगळे, व डॉ. संदीप चव्हाण यांनी केले. सावलीने आपल्या कार्याचे मूल्यमापन व लोकमानस समजून घेण्यासाठी २ वेगवेगळ्या तज्ञांतर्फे मूल्यमापन करून घेतले.

building lives, fulfilling dreams

समाधानाची गोष्ट म्हणजे **दोन्ही तज्ञांनी सावलीच्या योजनांचे नुसतेच कौतुक केले नाही, तर सावली या योजना अतिशय प्रभावीपणे राबवत आहे** असे मत व्यक्त केले. सावलीची या भागातील सेवा थांबली, कमी झाली, किंवा वाढली तर त्या लोकांच्या आरोग्य सेवेवर कसा परिणाम होईल याचे विवेचन सविस्तर पणे करून सावलीच्या कार्याचे महत्त्व विशद केले आहे. त्यांचा अहवालातील प्रमुख निष्कर्ष सारांश रूपाने अहवालात दिला आहे.

या वर्षी गोरेगाव च्या राजहंस प्रतिष्ठान, तसेच बॅ. नाथ पै शिक्षण संस्था व तरुण भारत कुडाळ, या संस्थांतर्फे उत्कृष्ट समाजसेवेबद्दल सावलीचा स्मृतिचिन्ह, मानपत्र व धनादेश देऊन सन्मान करण्यात आला. सावली या संस्थांची आभारी आहे.

या वर्षीही सावलीचे नेहमीचे देणगीदार, सावलीला सादैव अर्थसहाय्य देणाऱ्या कंपन्या व इतर संस्थांबरोबरच काही नवीन देणगीदार पण जोडले गेले, व काही कंपन्यांनी आपल्या सहाय्याची रक्कम वाढवल्यामुळे सावलीला अनेक नवे उपक्रम हाती घेता आले. सावली वरील विश्वास व प्रेम यामुळेच या संस्था व देणगीदार सावलीला अर्थसहाय्य देत असतात. त्यांच्या या दानशूरतेमुळे सावलीला असंख्य गरजूं पर्यंत पोचता येते, त्यांची गरज भागवण्यासाठी मदतीचा हात देता येतो, आणि त्यांच्या चेहेऱ्यावरील हास्य सावलीच्या विश्वस्तांना व सल्लागार मंडळींना समाधान देते. आपले कार्य योग्य मार्गावर आहे याची जाणीव ही होते. 'अधिकस्य अधिकं फलं' या उक्ती प्रमाणे कार्याची व्याप्ती वाढवून अधिक लोकांपर्यंत पोचता येते. सावली या सर्व देणगीदारांची ऋणी आहे.

सोबत लेखापरिक्षकांनी प्रमाणित केलेला जमाखर्चाचा तपशील दिला आहे. त्याचप्रमाणे संक्षिप्त स्वरूपात वाचकांना सहज समजेल असा जमाखर्च पण दिला आहे.

यावरून सावलीच्या कार्याची आपणास जाणीव होईल.

आभार

वेळोवेळी लेखापरिक्षण करणारे लेखापरिक्षक C.A. सुधीर सोहोनी, C.A. नवीद रोगे, C.A. सोनाली बापट, या अंकाचे मुखपृष्ठ विनामूल्य सजविणारे विश्वास महाशब्दे, सावलीच्या कार्याला निरपेक्षपणे सहाय्य करणारे, राहुल पटवर्धन, अमेय बापये, अपर्णा चौबळ, प्राजक्ता नाईक, श्रुती देवस्थळी, अविनाश शिंदे, रविंद्र घाटकर, सुनील करवंजे, वैभव चिकणे आणि सावली मेडिकल सेंटरचे सर्व कर्मचारी, तसेच माझे सर्व विश्वस्त व सल्लागार सहकारी, यांच्या सहकार्याबद्दल खूपखूप आभार.

सावली बरोबर जोडले गेलेले डॉ. रविंद्र देशपांडे, डॉ. सौ. जयश्री देशपांडे, डॉ. अर्चना प्रभू, डॉ. प्राजक्ता तलाठी, डॉ. प्रियांका डॉक्टर, सावलीशी जोडले गेलेला सावलीचा परिवार, या सर्वांचे मनापासून आभार मानतो व कृतज्ञता व्यक्त करतो. या मंडळींच्या सहकार्या व पाठिंब्या शिवाय सावलीला आज आहे तिथे पोचता आले नसते याची मला जाणीव आहे.

समाजसेवा हा सामाजिक बांधिलकीचा एक खूप महत्वाचा भाग आहे. सावलीच्या विश्वस्तांनी व सल्लागारांनी सामाजिक कर्तव्याचा उद्देश्य सावलीच्या स्थापनेपासूनच ठेवला आहे. हे करताना मर्यादांची ही कल्पना आहे. आपल्या सारख्या दानशूरांचा मदतीचा हात व सहकार्यांचे प्रेम हाच सावलीचा ठेवा आहे. 'साथी हात बढाना' या भावनेतून हातात हात घालून आपण सावलीबरोबर वाटचाल करत आहात, ही आमची भावना आहे. आपले प्रेम व लोभ वृद्धिंगत व्हावा हीच मनापासून विनंती करून हा अहवाल संपवतो.

मुंबई

५ मे, २०२४

विनायक देवधर

व्यवस्थापकीय विश्वस्त

आरोग्य सेवा

गरजूंना अधिकाधिक वैद्यकीय सेवा उपलब्ध व्हावी याबद्दल सावली नेहमी प्रयत्नशील असते. या वर्षी सावली चे हितचिंतक देणगीदार चार्टर्ड अकौंटंट श्री. नवीन मेहता यांनी दिलेल्या देणगीतून अत्याधुनिक नेत्र तपासणी यंत्र बसवण्यात आले. दर शनिवारी नेत्रचिकित्सक डॉ. राहुल कामडी यांच्या देखरेखी खाली ही सेवा २२ जुलै पासून सुरु झाली.

सावलीचा सदैव आधारस्तंभ राहिलेले Terminal Technologies (I). Pvt. Ltd. या कंपनीने व त्यातील एक Director श्री. संजय नेगांधी व त्यांचे बंधू श्री. पुनित नेगांधी यांनी त्यांचे वडील कै. वनराज नेगांधी यांचे स्मरणार्थ दिलेल्या देणग्यांतून X-Ray machine घेण्यात आले, व दि. २६ जानेवारी २०२४ ला ही सेवा सुरु करण्यात आली. क्ष-किरण यंत्रा साठी स्वतंत्र कक्ष असणे सुरक्षिततेच्या दृष्टीने अतिशय आवश्यक असते. यासाठी वेगळी खोली बांधायला लागली. सावलीचे मित्र व शुभेच्छू श्री. अलोक भार्गव यांनी यासाठी लागलेल्या खर्चाचा आर्थिक भार अंशतः उचलला. यामुळे येथील लोकांना खूप फायदा होतो आहे. वरील दोन्ही सेवांबाबत मोलाचे मार्गदर्शन व सहकार्य **डॉ. प्रियांका डॉक्टर** यांनी केले.

गतवर्षी दंतचिकित्सा केंद्र सुरु झाले होते. सर्व प्रकारच्या रक्त तपासण्या करण्याचीही सोय आहे. या दुर्गम भागात अनेक मूलभूत सुविधा आजही नाहीत. कोणतीही नवीन सेवा देण्यात अनेक अडचणी येतात. त्या सर्वांवर मात करून सावलीच्या कामावर विश्वास असणाऱ्या देणगीदार मित्रांच्या आर्थिक सहाय्यामुळेच या सेवा उपलब्ध करणे सावलीला शक्य झाले आहे. सावली या सर्वांची आभारी आहे.

या वर्षी सुमारे ५३,०५० रुग्णांनी सावलीच्या वैद्यकीय सेवेचा लाभ घेतला. ७४०३ लोकांच्या रक्त तपासण्या करण्यात आल्या. २२९ लोकांनी दंतचिकित्सा

घेतली, तर २०५ लोकांनी नेत्र तपासणी केली. गेल्या वर्षी सुरु केलेल्या रुग्णवाहिकेचा लाभ २९३ रुग्णांनी घेतला, यात १२४ गर्भवती महिला होत्या.

डॉक्टर व कर्मचारी देत असलेली तत्पर सेवा, उत्तम दर्जाची औषधे, आणि सावलीवरील आदिवासींचा वाढता विश्वास, ह्याच कारणास्तव हा विभाग उत्तम कामगिरी करत आहे.

आमचा सर्व कर्मचारी वर्ग अतिशय आपुलकीने व प्रेमाने प्रत्येक रुग्णाला सेवा देत असतो. सर्व डॉक्टर व कर्मचारी अभिनंदनास पात्र आहेत.

या सर्व सेवा उपलब्ध करून देण्या साठी Volkart Foundation Indian Trust, Tata Capital Ltd., Terminal Technologies (I). Pvt. Ltd., Vistra ITCL India Ltd., या कंपन्या अर्थसहाय्य देतात, त्यांना मनापासून धन्यवाद.

आरोग्याशी निगडित इतर कार्यक्रम

या भागातील गरजू उपेक्षितांना निरोगी ठेवण्याचा सावलीचा सतत प्रयत्न असतो. त्या दृष्टीने वेगवेगळी शिबिरे भरवली जातात. त्याचबरोबर कुपोषणावर मात करण्यासाठी सावली अनेक वर्षे झटत आहे. याचाच भाग म्हणून जि. परिषदेच्या २७ शाळांतील ८०० मुलांना औषधे व योग्य पोषक आहार देऊन निरोगी ठेवण्याचा कार्यक्रम गेली अनेक वर्षे यशस्वीपणे राबवला जातो आहे. गतवर्षी प्रमाणेच या वर्षीही 'सुदृढ माता सुदृढ बालक' कार्यक्रम सुरुच ठेवला आहे. १२ ते २४ वयोगटातील २००० मुलींची वैद्यकीय तपासणी करण्यात आली. यातील २६७ मुलींचे रक्तातील हेमोग्लोबिन चे प्रमाण खूपच कमी आढळले. या मुलींसाठी डॉक्टरांच्या सल्ल्यानुसार लोह (१ ग्रॅम) गोळ्या, खजूर, अंडे, चणे-गूळ, नाचणी लाडू, असा पोषक आहार देण्यास सुरवात केली. ही तपासणी त्यांचे पहिले मूल होई पर्यंत सुरुच राहील, व मूल सुदृढ झाल्यावर हा प्रयोग यशस्वी झाला

building lives, fulfilling dreams

असे म्हणता येईल.

२५ ते ४० वयोगटातील महिलांची वैद्यकीय तपासणी सावली तर्फे करण्यात येते. कमी वजन किंवा दुर्बल असलेल्या महिलांना डॉक्टरांच्या सल्ल्याने मोफत औषधे देण्यात येतात. त्यांचे वजन, हेमोग्लोबिन वाढून त्या सशक्त होतील याची काळजी घेण्यात येते. या वर्षी २००० महिलांमधून ६८१ महिला कमी वजनाच्या/अशक्त आढळल्या. त्यांना गावातील आशा/अंगणवाडी सेविके तर्फे औषधे व आहार देण्यात आला. ६ महिन्यात त्यांच्यात अपेक्षित बदल दिसून आला, त्या सशक्त होऊन दैनंदिन कामकाजाबरोबर काहीजणी अर्थार्जन ही करू लागल्या आहेत.

Tata Capital Ltd. च्या ५८.४० रुपयांच्या आर्थिक सहाय्या बरोबरच स्वतःच्या उत्पन्नातून सावली ने जवळ जवळ १९ लाखांचे आर्थिक सहाय्य ५० गरजू गरिबांना विविध शस्त्रक्रियांसाठी दिले. याचा तख्ता व माहिती इतरत्र दिली आहे. या ५० रुग्णांपैकी २१ रुग्ण ग्रामीण भागातील होते. मेंदू, हृदय मूत्रपिंड, अस्थीरोग, कर्करोग, यावरील महत्वाच्या शस्त्रक्रियांचा यात समावेश आहे. महिलांच्या गर्भाशयाच्या शस्त्रक्रिया ही होत्या, ज्या केल्यामुळे भविष्यात होणारा कर्करोगाचा धोका टळला. ग्रामीण भागातील बालकांवर झालेल्या शस्त्रक्रियांची माहिती सोबत छायाचित्रां बरोबर दिली आहे. वेळेवर झालेल्या शस्त्रक्रियांमुळे या बालकांचे भावी जीवन सुखमय होईल याचे समाधान सावलीला आहे. गेली ४ वर्षे Tata Capital Ltd. हे आर्थिक सहाय्य देऊन सावलीला खूप मोठे सहकार्य करत आहे.

गेली २ वर्षे ४० गरीब कुटुंबांना अन्नधान्य वाटप दर महिन्याला केले जाते, त्याचबरोबर विद्यार्थी दशेतील १८ मुलांच्या आरोग्याची काळजी औषधे व पोषक आहार देऊन केली जाते. या योजनेसाठी दर महिना आर्थिक सहाय्य देणारे दानशूर सावलीला मिळाले आहेत. या वर्षी

अधिक मासातही अनेकांनी अन्नदानासाठी देणग्या दिल्या. यासाठी आमचे मित्र राहुल पटवर्धन व अमेय बापये यांनी खूप मेहनत घेतली.

शिक्षण सेवा

गरजूंना शैक्षणिक सहाय्य सावली अनेक वर्षांपासून करत आहे. या वर्षी ३५ विद्यार्थी/विद्यार्थीनींना २५ लाखांचे सहाय्य दिले. यात इंजिनियरिंग, वैद्यकीय, व इतर व्यावसायिक शिक्षण घेणार्या विद्यार्थ्यांचा समावेश आहे. शहीद जवानांच्या मुलांना शैक्षणिक सहाय्य ही अंतर्भूत आहे. सावली कौशल्य तंत्रज्ञानाच्या शिक्षणासाठी सहाय्य देत असते. सिंधूदुर्गातील २ शाळांत हा कार्यक्रम उत्तम रित्या सुरू आहे. यातील माड्याचीवाडी आदर्श हायस्कूल ही शाळा तर सिंधूदुर्ग/रत्नगिरी जिल्ह्यांत आदर्श ठरली आहे, व या शाळेची 'educational tourism' अशी ख्याती झाली आहे. या शाळेचे सर्व शिक्षक श्री. दीपक सामंत यांच्या नेतृत्वाखाली उत्साहाने कार्य करत आहेत व अनेक नवनवे प्रयोग करून मुलांना प्रशिक्षण देत आहेत. या शाळेत शेतीतील शिक्षणा बरोबरच प्रत्यक्ष शेती करून वेगवेगळ्या भाज्या, मिरची, सुरण, वगैरेची लागवड करून उत्पन्न बाजारात विकले सुद्धा जाते, त्यामुळे विद्यार्थ्यांना अर्थार्जनाचे प्रशिक्षण ही मिळते. या वर्षी ब्राऊन गवत काढण्याचा यशस्वी प्रयोग झाला. या गवतात भरपूर प्रोटीन असते, व त्यामुळे जनावारांसाठी चांगले असते. आता शाळा शेतकऱ्यांना हे गवत लावण्याचे प्रशिक्षण व सामग्री देईल, ज्यामुळे शेतकऱ्यांना आर्थिक लाभ मिळू शकेल. शास्त्रशुद्ध पद्धतीने मधमाशी पालन, नारळ सुपारी सोलण्याचे यंत्र, विविध शिड्या व शेतीची हत्यारे बनवणे, silver coated paper च्या पत्रावळी व द्रोण, हे सर्व अभ्यासाचा भाग म्हणून शिकवले जाते, व या सर्वाला खूप मागणी असते. याशिवाय वेगवेगळे खाद्य पदार्थ - चिकी, लाडू, तसेच पिशव्या, शोभेच्या वस्तू, वगैरे बनवून प्रदर्शनात ठेऊन

विद्यार्थी पैसे पण कमावतात. या वर्षी विशेष म्हणजे या विद्यार्थ्यांनी स्वतः दिवाळी फराळ बनवून गावात एकट्या राहणाऱ्या आजी आजोबांना दिला, याचे गावकऱ्यांना खूप अप्रूप वाटले. १०वी पूर्ण झालेल्या विद्यार्थ्यांना स्वतःच्या पायावर उभे राहून कमवा व शिका, हे साधता यावे, हाच या शिक्षणाचा उद्देश आहे. या शाळेचे शिक्षक दीपक सामंत, आजगावकर, नाईक, भगवान साळुंके, नारायण चेंदवणकर, यांच्या मार्गदर्शनाखाली विद्यार्थी अतीशय उत्साहाने व आनंदाने हे शिक्षण घेत आहेत.

पांग्रड येथील 'गुरुलकर्णी हायस्कुल' चे श्री. प्रवीण जाधव व इतर शिक्षकही याच विषयात मुलांना प्रात्यक्षिकांसह विषयांचे ज्ञान देत आहेत. अभियांत्रिकी, गृहसजावट, खाद्य पदार्थ, यांचे शिक्षण दिले जाते. प्रत्यक्ष भातशेती करून भाताचे पीक काढण्याचा अनुभव विद्यार्थ्यांनी घेतला. या शाळेचे शिक्षक प्रवीण जाधव, शामराव बहिराम, सौ. अनुप्रिया राणे, श्री. मर्गज, व इतर सहकारी हा उपक्रम चालवतात.

शाळेत विद्यार्थी संख्या वाढवण्यात सावलीच्या या उपक्रमाचा खूप मोठा वाटा आहे, असे या दोन्ही शाळा चालकांना वाटते.

जव्हार-विक्रमगड भागांतील शाळांतून इंग्रजी विषयाचे अध्यापनाचा कार्यक्रमही यशस्वीपणे सौ. जयश्री भागवत यांच्या सहाय्याने सुरू आहे, आणि त्याचा विद्यार्थ्यांना खूप फायदा होत आहे.

उन्हाळी शिबिर

शाळा २ मे पासून बंद झाल्या. या महिन्यांत या भागात तीव्र उन्हाळा असतो. ४०/४२ अंश तपमानात ही मुले उन्हात फिरत असतात. मुलांनी उन्हात जाण्याचे टाळावे, व सुट्टीतील वेळ मजेत व काही नवीन शिकण्यात घालवावा यासाठी उन्हाळी शिबिर आयोजित केले. ५ गावांतील १२० मुले सहभागी झाली होती. रोज दुपारी २ तास त्यांना एकत्र जमवून थोडा व्यायाम, खेळ, लेखन, वाचन, हस्तकला, चित्रकला, असे शिकवले. शिवाय

रोज पौष्टिक खाऊ पण दिला. त्यांना शिकवायला त्यांच्याच गावांतील महिलांना नेमले होते. मुलांना हे शिबिर खूप आवडते, व रोज उत्साहाने येतात.

सामाजिक सेवा

कशेळे, कर्जत मधील ८००० आदिवासींना पाणी पुरवठा योजना -

या वर्षी रायगड जिल्ह्यातील कर्जत तालुक्यात कशेळे ग्रामपंचायतीच्या अखत्यारीतील ७ गावांत ग्रामपंचायतीला जलजीवन योजने अंतर्गत जवळ जवळ ३.१२ कोटी रुपयांचा घर घर जल चा प्रकल्प मिळाला. 'घर घर मे पानी' या घोषणेची फलप्राप्ती या योजनेत होती. ग्रामपंचायतीने ७ ही गावांसाठी नवीन पाईप टाकले. पाणी शुद्धीकरण प्लॅंट टाकला व पेज नदीतून जॅकवेल मार्फत कशेळे गावापर्यंत वीज प्रवाह चांगला होण्यासाठीची यंत्र सामुग्री या साठी हा निधी दिला गेला. मात्र तरीही अनियमित वीज पुरवठा आणि वीजेचे वाढते दर हा प्रश्न होताच, कारण गरीबाला वाढते वीजेचे दर व अनियमित पाणी पुरवठा परवडणारे नाहीत. यावर सौर ऊर्जेचा वापर हाच एक परिणामकारक उपाय होता. सौर ऊर्जेवर चालणाऱ्या नळ पाणी योजनेसाठी महानगर गॅस कंपनीच्या ५१ लाख आर्थिक सहाय्यातून सावली चॅरिटेबल ट्रस्ट ने ही योजना अंमलात आणली. या योजनेसाठी महानगर गॅस कंपनीचे उपव्यवस्थापकीय संचालक श्री. संजय शेंडे यांनी पुढाकार घेतला. ही योजना वेळेवर पूर्ण करण्यास श्री. उमेश जोशी यांच्या ecosol energy कंपनी ने व श्री अनील हरपुडे यांनी सहकार्य केले.

या योजनेचे कार्य पूर्ण झाले असून यामुळे सर्व ७/८ हजार ग्रामस्थांना पाणी पुरवठा घरा घरांत तर मिळेलच, शिवाय सौर ऊर्जेवर असल्यामुळे अत्यंत अल्प दरात पाणी मिळेल. याशिवाय प्रत्येक गावात ३००० लि. ची टाकी बसवली आहे, ज्या योगे गावात काही उत्सव वा सामाजिक कार्यक्रम असेल तर अधिक पाण्याची सोय

building lives, fulfilling dreams

झाली आहे.

सावली ज्या भागात काम करते तो विक्रमगड/जव्हार भाग अतिशय मागासलेला आहे. रस्ते, पाणी, वीज, या सर्वांचा अभाव आहे. ८/१० कि. मि. दूरवरून शाळेत जाण्याच्या अडचणी ध्यानात घेऊन या भागातील, तसेच कुडाळ येथील २ शाळांतील मुला मुलींना सावली तर्फे ६० सायकलींचे वाटप करण्यात आले.

शिवाय दर वर्षी प्रमाणे लहान मुलांसाठी रजया, कपडे, पादत्रणे, यांचे वाटप करण्यात आले.

दिवाळी - होळी

दर वर्षी प्रमाणे या ही वर्षी शाळांतील ८०० मुलांसह २००० कुटुंबांना दिवाळीत फराळाची पकिटे, सुगंधी साबण, तेल देण्यात आले. फराळा चे पदार्थ याच भागातील महिलांनी केले होते.

होळीच्या सणाला १०००० पुरणपोळ्यांचे वाटप करण्यात आले. सौ. लीला शिरगावकर व श्री. विनय सप्रे यांनी नेहेमीप्रमाणेच या पुरणपोळ्या बनवून दिल्या, त्यांचे आभार या दोन्ही कार्यक्रमांसाठी देणगीदारांकडून भरघोस सहाय्य मिळत असते.

गरजूकुटुंबांना आधार

गेली ८ वर्षे सामाजिक बांधिलकीच्या भावनेतून गांजलेल्या, गरीब कुटुंबांना उदरनिर्वाह, मुलांचे शिक्षण, यासाठी सहाय्य केले जाते. या वर्षी २० कुटुंबांना अंदाजे २१ लाख रु. चे आर्थिक सहाय्य दिले गेले.

सावलीच्या परिवारातील अनेक हितचिंतक वेळोवेळी कपडे, खेळणी, चादरी, भांडी, लहान मुलांचे पाळणे, अश्या वस्तू देत असतात. हे सर्व आदिवासींमध्ये गरजे प्रमाणे वाटले जातात, याचा त्यांना खूप उपयोग होतो. या वर्षी मुंबादेवी मंदिर ट्रस्ट ने मुंबादेवीला नवरात्रीत आलेल्या नव्या १५० साड्या सावलीकडे गरजूंना वाटण्यासाठी दिल्या. सावली विश्वस्तांची व श्री. पोखरणकर गुरुजी, व सर्व देणगीरांची खूप आभारी

आहे.

नवे देणगीदार

सावलीच्या कामाची माहिती प्रसिद्धी न करता ही लोकांपर्यंत बोलण्या बोलण्यातून पोचत असते. सावलीच्या मित्र परिवाराकडून ही वेगवेगळ्या कंपन्या, संस्था, व्यक्ती, यांच्या कडे सावलीच्या कार्याचा उल्लेख होत असतो. या वर्षात अधिक मासानिमित्त, तसेच गरीब कुटुंबांना वा विद्यार्थ्यांना अन्नदाना करता अनेक नवीन मंडळी दर महिन्याला देणग्या देण्यासाठी पुढे आली. नित्यनेमाने वेगवेगळ्या उपक्रमांसाठी अर्थसहाय्य करणारे ही खूप आहेत. त्याचप्रमाणे काही जुन्या व नवीन कंपन्या व संस्थांनी त्यांच्या दर वर्षीच्या सहाय्यात भरघोस वाढ केली, काही नव्याने जोडले गेले. यामध्ये Harness Techniques India Pvt. Ltd. चे श्री. ललित मेहबुबानी, IPCA Foundation चे श्री. जी.व्ही.जग्गा राजू, Athena drug delivery Solutions Pvt. Ltd. चे अधिकारी, या मंडळींनी सावलीला प्रथमच अर्थसहाय्य केले. Pentafreight Pvt. Ltd., Merck Life Sciences, Redemco Engineering Pvt. Ltd., या संस्था, श्री. संजय व पुनित नेगांधी, श्री. अलोक भार्गव, Rotary Public Charitable Trust of Mumbai Airport, यांचा समावेश आहे. याशिवाय नेहेमी सावलीच्या पाठीशी रहाणारे Volkart foundation Indian Trust, Tata Capital Ltd., Mahanagar Gas Ltd. Terminal Technologies (I) Pvt. Ltd., Vistra ITCL (India) Ltd., Nabkisan Finance Ltd., या सर्व देणगीदारांची सावली सदैव कृतज्ञ राहिल. देणगीदारांच्या भक्कम पाठिंब्या शिवाय सावलीला ही प्रगती करता आली नसती याची जाणीव आहे.

Comments by Dr. Sandeep Chavan (TISS Consultant) – Impact Assessor

Answering key questions related to impact evaluation

Keeping in view the field visit, the desk review undertaken, and interaction with community members, Govt healthcare officials, the following table lists the interpretations to answer the queries raised a priori, while planning the Assessment:

Question 1	<i>What if the Savali's primary care services did not exist ?</i>	<i>Much needy, remotely located, tribal population in and around Vikramgad and Javhar would have suffered due to inaccessibility of care resulting into high morbidity & mortality in the region due to Health specific reasons.</i>
Question 2	<i>What if the Savali's primary care services are scaled up?</i>	<i>Tribal population in Vikramgad and Javhar blocks of Palghar district will continue to get much needed care free of cost + added scope of services will enhance well-being of the population, about which much detailed explanation is provided in the recommendations section of this report.</i>
Question 3	<i>What if Savali's primary care services are scaled down / wound up?</i>	<i>Tribal population in Vikramgad and Javhar blocks of Palghar district will be at major disadvantage, as current govt. Health infrastructure is inadequate and there are some system specific challenges government is facing, like shortage of supply of medicines, doctors, specialists, etc.</i>

building lives, fulfilling dreams

Comments by Mr.Nikesh Ingale –Impact Assessor

Efficacy

The Savali Charitable Trust is working effectively in the area with the help of Savali Medical Centre and Van. The project is effective in reaching. The project facility has gain trust in the field and as a result, 63% of the patients registered are women. The project is said to have high efficacy. As the project deals with the health and trust factors, the efficiency cannot be said to be determined as the system is qualitative based and not quantity based.

Impact

The project has impacted to have more footfall to the health facility. The increased footfall can be compared with the available subcenter within the area. The facility has encouraged the tribal women to reach to the facility and hence the impact can be seen in the form of increased percentage of the women visiting the facility. The gradual increased awareness and footfall is seen in case of Opthal and dental services provided at the Savali Medical Centre.

Savali Medical centre is catering to patients from 207 villages from 11 different talukas.

The nutrition program has created a continuous intake and the intake results can be seen in the health cards of the students which suggest the growth in weight and height. There are other factors involved in the growth but the project is an important part of the growth. The health cards can be seen in the Annexure (Photos on the Drive).

The van service is catering from 40-150 patient daily and hence the health facility in the region is highly improved due to the facility. This has created a demand and the demand is being communicated by the villages to the facility to increase the visits of the van.

आपली देणगी --

- १ विद्यार्थ्यांना चौरस आहार देते
- २ कुपोषित मुलांना व तरुण मुलींना औषधे व पोषक आहार पुरवेल
- ३ अशक्त महिलांना योग्य आहार व औषधे
- ४ आजारी व्यक्तींना वैद्यकीय सेवा देऊ शकेल
- ५ बालकांच्या व मोठ्यांच्या शस्त्रक्रिया करण्यास मदत
- ६ तरुणांना शिक्षण व उद्योगासाठी सहाय्य
- ७ नळपाणी योजना - महिलांसाठी घरापर्यंत पाण्याची सुविधा
- ८ शेतकऱ्यांना बारमाही शेतीची संधी
- ९ असंख्य गरजू दीनदुबळ्यांना वरदान ठरते

आपली देणगी सावलीसाठी लाखमोलाची आहे.

Brown Grass for fodder at Madyachachi wadi

Honey Bee rearing

Robotics at Vidyaniketan Convent School, Kasal

Rice cultivation at Pangrad School

Mallakhamb at Kudal

Felicitation of Savali at Br. Nath Pai institute

Montesory Children

Summer Camp

Jackwell on River Pej, Karjat

पुण्य नगरी

कशेळे नळ पाणी पुरवठा योजनेला सौरऊर्जा संच भेट

**महानगर गॅस निगमकडून
५३ लाखांची मदत**

■ **कर्जत :** कर्जत तालुक्यातील कशेळे नळपाणी योजनेच्या बीज बिलामुळे मोठ्या अर्थिक भार ग्रामपंचायतीवर पडत आहे. त्यामुळे विजेला पर्याय म्हणून सावली संस्थेने महानगर गॅस निगमच्या माध्यमातून सौरऊर्जा पंप घडवले आहेत. या सौरऊर्जा पंपामुळे कशेळे नळपाणी योजनेचे विजेचे बिल काही प्रमाणात कमी होण्यास मदत होणार आहे. दरवर्षी ग्रामपंचायतीला नळपाणी योजनेच्या खापरसाठी तब्बल आठ लाखांचे बीज बिल येते. बीज बिलाच्या समस्येवर मात करण्यासाठी तब्बल ५३ लाख रुपये महानगर गॅस निगमने आपल्या सोआरएस फंडातून उतरवून करून दिले आहेत.

कशेळे ग्रामपंचायत पाणी योजनेमध्ये कशेळे, कवठेवाडी, खेरेवाडी, मतेवाडी, पोखरकरवाडी, बेलदारवाडी, कातकरवाडी असा समावेश आहे. या नळपाणी योजनेच्या दुरुस्तीवर तसेच कामगारोंचा पगार आणि भरमसाट बीज बिल यामुळे मोठा ताण पडतो. त्यात दर महिन्याला एक लाख रुपयांच्या आसपास बीज बिल येत होते. बिल थकल्याने ऐन उन्हाळ्यात महर्गावरणचे

अधिकारी विजेचे कनेक्शन कापतात, त्यामुळे येथील महिलांना डोक्यावर हंडा घेऊन विहिरीवरून किंवा खासगी बोअरिंगवाल्यांच्या दाराशी जावे लागते. ही परिस्थिती लक्षात घेऊन कशेळे येथील सामाजिक कार्यकर्ते अनिल हरपुडे यांनी ग्रामीण भागात काम करणाऱ्या सावली या संस्थेचे अध्यक्ष देवधर यांना ही परिस्थिती सांगून पाणी योजनेसाठी सौरपंप देण्यासाठी प्रयत्न केले होते.

त्यावर महानगर गॅस लिमिटेडने आपल्या सेस फंडातून सौरऊर्जा पॅनलसाठी ५१ लाख आणि सौरऊर्जा पंप शेंड्यासाठी दोन लाख पन्नास हजार असा एकूण ५३ लाख रुपयांचा निधी मंजूर केला. याच सोबत सात वाड्यांना ३ हजार लिटर क्षमतेच्या पाण्याच्या टाक्या दिल्या. पेज नवेंबर ३० पर्यंत आणि टाकीजवळ १० एचपी पंप मोफत दिला. सावली संस्थेचे देवधर, महानगर गॅसचे मॅनेजिंग डायरेक्टर संजय शेंडे तसेच सुनील रावडे, आल्हादुर चक्रपाणी, सितारु रॉय चौधरी यांच्या हस्ते सौरऊर्जा पॅनलचे लोकार्पण करण्यात आले. कशेळे गावातील पाणी योजनेच्या आठ महिन्यांच्या सरासरी आठ लाख रुपयांच्या बीज बिलात काढत होणार असल्याने ही पाणी योजना सुरळीत चालणार असल्याचे सांगण्यात आले.

Cycle distribution

Nutritious Diet for School Girls under healthy women, healthy child programme

Sports Equipment for schools by Inner Wheel Club of Mumbai, Parleshwar

Inauguration of E-learning at Medhe school

Inaguration of
X-Ray Department

building lives, fulfilling dreams

**OPHTHAL &
X-RAY**

Opthal
Equipment

Opthal
Checking

Baby - Ayushi Ankush Bhovar (8 months old)

Rutvaa Shembekar – 14 years old girl

Vighnesh Kindara – 3 years 6 months old boy

Baby - Ayushi Ankush Bhoval (8 months old)

8 months old Arushi Bhoval, staying at Maulipada, Jawhar had had congenital malformation talipes equinovarus (foot pointing down like horse) (club foot). Her father was worried a lot as whether she will be able to walk or if this disease can be cured or not. After six session of moulding, Ayushi was then operated at Babasaheb Gavade hospital at Vile-Parle by Dr. Mudit Shah. after a successful operation, which has caused a complete positive transformation ,and she will now be able to walk normally.

Rutvaa Shembekar – 14 years old girl

Rutvaa, 14 years old girl, was suffering from Genu Valgum since birth. i.e. her right knee was not straight, it had a bent. She was finding difficult to walk properly like a normal child. Her height was getting impacted severely. She needed elective procedure of conservative osteotomy with fixation with plated screws and bone grafting for making her legs normal.

Vighnesh Kindara – 3 years 6 months old boy

Vijay kindara from Vikramgad Taluka, is a farmer holding a small rice farming land. He has two children and his wife was 8 months pregnant when he took Vighnesh his 3.5-year-old boy to get his eye examination on Savali's mobile medical van.

Doctor examined his eyes and told that he has cataract and it is about to rupture.. After this successful surgery now Vighnesh can see properly and can enjoy his routine life.

Adarsh Baraf – 6 years old boy

Yash Datela – 6 years old boy

Om Redekar – 4 months old boy

Adarsh Baraf – 6 years old boy

Adarsh Baraf, a 6 year old boy is studying in 1 St standard at Umbarvangan ZP school, had his left testicle swollen. Doctor told that it is hydrocele and surgery is the only option. If it is not treated on time then it may get converted into tumour. successful surgery has relieved him of his pain and has brought a smile on his face. Now he is enjoying his life and can focus on his studies.

Yash Datela – 6 years old boy

Yash Datela , was suffering from congenital anamoly (birth defect) cystic hygroma which spreads fast in short span of time. He was advised two consecutive surgeries. The two surgeries which happened with the gap of 3 months. After this successful surgery Yash is relieved from all the pain and now enjoying his life.

Om Redekar – 4 months old boy

My son Om Redekar, 4-month-old boy was diagnosed with congenital heart disease (Ventricular Septal Defect) or hole in the heart. When Om was taken to KDAH, he was having difficulty in breathing and feeding problem. He was admitted in the ICU and stabilized. After undergoing life- saving surgery (open heart surgery (VSD closure)), he is now cured.

Comments by Dr. Sandeep Chavan (TISS Consultant) – Impact Assessor

Answering key questions related to impact evaluation

Keeping in view the field visit, the desk review undertaken, and interaction with community members, Govt healthcare officials, the following table lists the interpretations to answer the queries raised a priori, while planning the Assessment:

Question 1	<i>What if the Savali's primary care services did not exist ?</i>	<i>Much needy, remotely located, tribal population in and around Vikramgad and Javhar would have suffered due to inaccessibility of care resulting into high morbidity & mortality in the region due to Health specific reasons.</i>
Question 2	<i>What if the Savali's primary care services are scaled up?</i>	<i>Tribal population in Vikramgad and Javhar blocks of Palghar district will continue to get much needed care free of cost + added scope of services will enhance well-being of the population, about which much detailed explanation is provided in the recommendations section of this report.</i>
Question 3	<i>What if Savali's primary care services are scaled down / wound up?</i>	<i>Tribal population in Vikramgad and Javhar blocks of Palghar district will be at major disadvantage, as current govt. Health infrastructure is inadequate and there are some system specific challenges government is facing, like shortage of supply of medicines, doctors, specialists, etc.</i>

building lives, fulfilling dreams

Comments by Mr.Nikesh Ingale –Impact Assessor

Efficacy

The Savali Charitable Trust is working effectively in the area with the help of Savali Medical Centre and Van. The project is effective in reaching. The project facility has gain trust in the field and as a result, 63% of the patients registered are women. The project is said to have high efficacy. As the project deals with the health and trust factors, the efficiency cannot be said to be determined as the system is qualitative based and not quantity based.

Impact

The project has impacted to have more footfall to the health facility. The increased footfall can be compared with the available subcenter within the area. The facility has encouraged the tribal women to reach to the facility and hence the impact can be seen in the form of increased percentage of the women visiting the facility. The gradual increased awareness and footfall is seen in case of Opthal and dental services provided at the Savali Medical Centre.

Savali Medical centre is catering to patients from 207 villages from 11 different talukas.

The nutrition program has created a continuous intake and the intake results can be seen in the health cards of the students which suggest the growth in weight and height. There are other factors involved in the growth but the project is an important part of the growth. The health cards can be seen in the Annexure (Photos on the Drive).

The van service is catering from 40-150 patient daily and hence the health facility in the region is highly improved due to the facility. This has created a demand and the demand is being communicated by the villages to the facility to increase the visits of the van.

आपली देणगी --

- १ विद्यार्थ्यांना चौरस आहार देते
- २ कुपोषित मुलांना व तरुण मुलींना औषधे व पोषक आहार पुरवेल
- ३ अशक्त महिलांना योग्य आहार व औषधे
- ४ आजारी व्यक्तींना वैद्यकीय सेवा देऊ शकेल
- ५ बालकांच्या व मोठ्यांच्या शस्त्रक्रिया करण्यास मदत
- ६ तरुणांना शिक्षण व उद्योगासाठी सहाय्य
- ७ नळपाणी योजना - महिलांसाठी घरापर्यंत पाण्याची सुविधा
- ८ शेतकऱ्यांना बारमाही शेतीची संधी
- ९ असंख्य गरजू दीनदुबळ्यांना वरदान ठरते

आपली देणगी सावलीसाठी लाखमोलाची आहे.

Mr. And Mrs. Anto, Mr. And Mrs. Negandhi and colleagues of Terminal Technologies Ltd.

Members of Inner Wheel Club of Mumbai Vile Parle with our Staff

Trustees and Advisors with there spouse at Medical Center

महाराष्ट्र धर्मादाय आयुक्त कायदानुसार नोंदणी रजि. नं. ई. २४१६३ (मुंबई) दिनांक १४/०५/२००७
पॅन : AAGTS6582H

Savali
Charitable Trust

Registered under Maharashtra Public Charitable Trust Reg. No. E 24163 (Mumbai) Dated 14 / 05 / 2007
PAN : AAGTS6582H

602, Purushottam Niwas, Co-op. Hsg. Society, 6 Park Road, Vile-Parle (East), Mumbai – 400057, Maharashtra, India.
Telephone Number : 022-26149733. Mobile Number : 09820223797 / 09833170114 Pune : 08390689494
E-mail : savalitrust07@gmail.com Website : www.savalitrust.com